

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Теорія масової комунікації та інформації
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра журналістики та філології
Розробник(и)	Сипченко Інна Володимирівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	два семестри
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 10 кред. ЄКТС, 300 год., з яких 1 кред. ЄКТС, 30 год. становить курсова робота. Для денної форми навчання 112 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 88 год. практичних занять), 188 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 24 год. становить контактна робота з викладачем (12 год. лекцій, 12 год. практичних занять), 276 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Журналістика"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у вивченні процесів масової комунікації, аналізі та розумінні інструментів та методів впливу медій на суспільство. Дисципліна покликана сформувати розуміння технологій створення, передачі та сприйняття інформації, а також вплив масової комунікації на формування громадської думки, культури та політики.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття про масову комунікацію
Тема 1 Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Масова інформація та масова комунікація. Поняття про комунікацію та масову комунікацію. Інформація та масова інформація. Масова комунікація як організоване спілкування. Етапи розвитку масової комунікації.
Тема 2 Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації Соціальна природа і соціальні функції масової комунікації. Структура комунікативного процесу. Форми та формати масової комунікації. Види масової комунікації (за В. Різуном та Г. Почепцовим).
Тема 3 Типи комунікантів у масовій комунікації Поняття «професійний комунікант». Ознаки професійного комуніканта. Професійне мовлення. Відмінності професійного й непрофесійного мовлення. Фактори, що впливають на мовця (мотив, мета, смисл, ситуація). Параметри соціальної ситуації (соціальний час, соціальний простір, соціальні ролі). Типи комунікантів за характером участі у комунікативному процесі.
Тема 4 Поняття мас у зарубіжній та українській науці Поняття «маса». Ознаки маси. Типи мас. Маси природні і штучні. Ознаки природних і штучних мас. Масифікація як природний психологічний механізм. Настрої, думки, свідомість і поведінка мас. Масова культура – плюси та мінуси. Наукове розуміння мас. Теорії мас Г. Ле Бона, Г. Тарда, З. Фрейда, Х. Ортега-і-Гассета, С. Московічі.
Модуль 2. Технології впливу на маси
Тема 5 Масовий вплив як комунікаційний процес. Вплив: сутність поняття. Концептуальні засади масовокомунікаційного впливу. Види масовокомунікаційного впливу (масове зараження, масова сугестія, масова маніпуляція).
Тема 6 Основи технології масовокомунікативного впливу. Поняття про технологію масовокомунікаційного впливу. Види масовокомунікаційних технологій. Технології нових медіа як протипада масовокомунікаційним технологіям.
Тема 7 Засоби і методи масовокомунікативного впливу Інформація, новина й повідомлення як засіб впливу. Найпоширеніші методи масовокомунікативного впливу (методи «промивання мізків», «наклеювання ярликів», переконання, НЛП тощо). Поняття масифікатора, лідера і просвітителя.
Тема 8 Ефективність та ефекти в масовій комунікації Ефективність та дієвість масової комунікації. Поняття про ефект. Види ефектів у масовій комунікації. Міф як результат масовокомунікаційної діяльності.
Модуль 3. Дослідження масової комунікації

Тема 9 Масова комунікація як наука: етапи розвитку Етапи становлення науки про масову комунікацію (теорія кулі, модель обмеженого впливу, модель поміркованого впливу, модель сильного впливу). Вплив провідних наукових шкіл на розвиток науки про масову комунікацію (Чиказька школа, Віденський гурток, Франкфуртська школа, Британські культурні студії, психоаналіз, марксизм, біхевіоризм, функціоналізм).
Тема 10 Основні теорії масової комунікації Нормативні теорії преси. Структурно-функціональний підхід до аналізу масових комунікацій. Теорії активної аудиторії. Культурологічні теорії масових комунікацій. Інші види теорій масових комунікацій.
Тема 11 Моделі масової комунікації. Модель комунікації як трансмісії (С. Чакотін, Р. Якобсон, К. Левін, двоступенева модель тощо). Експресивна модель комунікації (Дж. Кері). Моделі розголосу та рецепції.
Тема 12 Напрями і методи досліджень масової комунікації Поняття про медіафілософію, проблемне поле дисципліни. Поняття про медіаекологію, особливості школи. Теорії медіаграмотності й медіаосвіти: спільне й відмінне. Сутність поняття «метод», основні методи досліджень масової комунікації.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	застосовувати знання в практичних ситуаціях
РН2	віднаходити, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел.
РН3	застосовувати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
РН4	ефективно використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
РН5	формувати інформаційний контент.
РН6	застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
РН7	організовувати й контролювати командну професійну діяльність.
РН8	просувати створений медійний продукт.
РН9	системно вивчати актуальні проблем суспільства та особливостей розвитку сучасного медіапростору загалом, до генерування тематичної складової сучасних мас-медій.
РН10	бути здатним до адаптації та дії в новій ситуації.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 061 Журналістика:

ПР1	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
-----	--

ПР2	Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ПР3	Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.
ПР4	Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
ПР5	Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
ПР6	Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
ПР8	Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
ПР13	Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
ПР14	Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
ПР18	Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність бути критичним і самокритичним.
СН2	Здатність аналізувати, оцінювати та об'єктивно інтерпретувати інформацію, робити обґрунтовані судження та вирішувати складні проблеми шляхом логічного обґрунтування та прийняття рішень на основі доказів (критичне мислення)
СН3	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СН4	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
СН5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СН6	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
СН7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН8	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СН9	формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
СН10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Масова інформація та масова комунікація.

Лк1 "Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Масова інформація та масова комунікація"

Інформація та масова інформація. Комунікація та масова комунікація. Етапи розвитку масової комунікації. Визначення основних понять : комунікація, масова комунікація, міжособистісна комунікація, інформація, масова інформація, комунікатор, реципієнт, канал, повідомлення, свідоме авторство, відчуження твору від автора.

Пр1 "Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Масова інформація та масова комунікація." (денна)

1. Що таке комунікація, соціальна комунікація? 2. Які існують види комунікації за кількістю учасників? 3. Якими є основні характеристики масової комунікації? 4. Що таке інформація? У чому полягає основна різниця між атрибутивним і функціональним підходами до розуміння інформації? 5. Якими є роль і функції масової інформації? 6. Чому масова комунікація переважно є організованим спілкуванням? Які ознаки цього можете навести? 7. Що таке свідоме авторство? На якому етапі розвитку масової комунікації воно виникає? 8. На яких етапах розвитку масової комунікації відбуваються перше та друге відчуження твору від автора? У чому специфіка цих процесів? 9. Які характеристики зближують новітній етап розвитку комунікації з попередніми етапами, а які ознаки є принципово новими?

Тема 2. Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації

Лк2 "Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації" (денна)

Соціальна природа і соціальні функції масової комунікації. Структура комунікативного процесу. Форми масової комунікації (інституційні, стихійні форми, суб'єктно-об'єктна форма, зараження, сугестія, маніпуляція, розповідь, роздум, демонстрація та розвага). Формати масової комунікації.

Пр2 "Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації" (денна)

1. Чому масова комунікація завжди є соціальною за своєю природою? Доведіть. 2. Якими є основні функції масової комунікації? 3. Які компоненти складають систему масової комунікації? 4. Якими є основні складники структури комунікативного процесу? 5. Які форми є специфічними для масового спілкування? 6. У чому полягає різниця між зараженням, сугестією та маніпуляцією?

Пр3 "Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації" (денна)

1. Що таке формат комунікації? Наведіть приклади форматів масової комунікації. 2. Що таке комунікаційна інтенція? 3. Якою є мета мас-медійної комунікації? 4. У чому полягає різниця між пропагандистською та агітаційною, рекламною та PR-комунікацією? 5. Якою є специфіка вербальної та візуальної комунікації? 6. Наведіть приклади перформансної та міфологічної комунікації.

Тема 3. Типи комунікантів у масовій комунікації
Лк3 "Типи комунікантів у масовій комунікації" Поняття та ознаки професійного комуніканта. Типи професійних комунікантів. Фактори, що впливають на мовця (мотив, мета, смисл, ситуація). Аудиторія і публіка, їх типологія. Генеза і різноманітність аудиторій.
Пр4 "Типи комунікантів у масовій комунікації" 1. Хто такий комунікант? 2. У чому полягають відмінності між професійним і непрофесійним комунікантом? 3. Якими є ознаки професійного мовлення? 4. На прикладі конкретного акту спілкування поясніть, що таке мотив, мета й смисл комунікації.
Пр5 "Тема 3. Типи комунікантів у масовій комунікації" (денна) 1. Що таке комунікативна ситуація та як вона впливає на спілкування? 2. Якими є складники соціальної ситуації? Поясніть кожен із них. 3. Як впливає на процес комунікації соціальний статус мовця?
Пр6 "Типи комунікантів у масовій комунікації" (денна) 1. Як співвідносяться творча й виробнича складова в діяльності професійних комунікаторів? 2. Як поділяються комуніканти за характером участі в комунікативному процесі? Яка специфіка роботи кожного з них? 3. У чому полягає різниця між журналістом і публіцистом? 4. Якими є відмінності між піарником, рекламістом та іміджмейкером?
Тема 4. Поняття мас у зарубіжній та українській науці
Лк4 "Поняття мас у зарубіжній та українській науці" Поняття «маса». Ознаки та характеристики маси. Етапи формування масових настроїв, «ядерні» настрої. Масифікація як природний психологічний механізм.
Пр7 "Поняття мас у зарубіжній та українській науці" 1. Поняття «маса». Ознаки маси. 2. Типи мас. Маси природні і штучні. Ознаки природних і штучних мас. 3. У чому полягає різниця між натовпом, зібраною та незібраною публікою? 4. Наведіть приклади випадкового, експресивного, конвенційного та діяльнісного натовпів. 5. Чим відрізняються природні маси від штучних?
Пр8 "Поняття мас у зарубіжній та українській науці" (денна) 1. Масифікація як природний психологічний механізм. 2. Настрої, думки, свідомість і поведінка мас. 3. Причини масифікації індивіда. 4. Що таке масові настрої та коли вони виникають? 5. Чому доцільно говорити про суспільну, а не про масову думку? 6. Якими є функції суспільної думки? 7. Що таке масова свідомість? Якими є її ознаки та роль? 8. Назвіть приклади нормативної та ненормативної масової поведінки. 9. Які фактори можуть спровокувати масову паніку та масову агресію?

Пр9 "Поняття мас у зарубіжній та українській науці" (денна) 1. Наукове розуміння мас. Теорії мас Г. Ле Бона, Г. Тарда, З. Фрейда, Х. Ортега-і-Гассета, С. Московічі. 2. За Т. Адорно та М. Горьким, у чому полягають особливості культурної індустрії? 3. Поясніть основні положення Г. Ле Бона, Г. Тарда та З. Фрейда щодо природи мас. 4. Що таке «бунт мас» за Х. Ортегою-і-Гассетом? Яким є ознаки «людини маси»?
Тема 5. Масовий вплив як комунікаційний процес.
Лк5 "Масовий вплив як комунікаційний процес" (денна) Вплив: сутність поняття. Концептуальні засади масовокомунікаційного впливу. Масове зараження, масова сугестія, масова маніпуляція як основні види масовокомунікаційного впливу.
Пр10 "Масовий вплив як комунікаційний процес." (денна) 1. Що таке вплив і масовий вплив? 2. Які існують методи створення довіри до комуніканта до себе? 3. Що таке масове зараження? Коли воно виникає? 4. Якими є функції зараження в масовій психології?
Пр11 "Масовий вплив як комунікаційний процес." 1. Що називають масовою сугестією? 2. Якими є функції контрсугестивного впливу? 3. Чим маніпуляція відрізняється від інших видів масово-комунікаційного впливу? 4. Які існують способи боротьби з маніпуляцією під час спілкування? 5. Що таке контрманіпуляція і за допомогою яких методів вона здійснюється?
Пр12 "Масовий вплив як комунікаційний процес." (денна) Проаналізуйте 2-3 випуски новин на українському телеканалі на Ваш вибір (укажіть назву телеканалу, дату та час виходу передачі). Які методи маніпуляції Ви помітили?
Тема 6. Основи технології масовокомунікативного впливу.
Лк6 "Основи технології масовокомунікативного впливу." Приклади використання інформації, новини й повідомлення як засобу впливу. Приклади застосування найпоширеніших методів масовокомунікативного впливу (методи «промивання мізків», «наклеювання ярликів», переконання тощо). Поняття масифікатора, лідера і просвітителя.
Пр13 "Основи технології масовокомунікативного впливу." (денна) 1. Що таке технологія? У чому специфіка технології масовокомунікативного впливу? 2. Якими є атрибути масовокомунікативних технологій? Поясніть зміст кожного з них. 3. У чому полягає специфіка імперативно-індоктринального, маніпуляційного та діалогічного режимів комунікативної взаємодії? 4. Які існують види масовокомунікаційних технологій за галузями використання?

Пр14 "Основи технології масовокомунікативного впливу." 1. Як здійснюються та які наслідки мають технології проектування та змін соціального простору? 2. Де і як найчастіше реалізуються інтерактивні технології спілкування? 3. Якими є завдання рекламних, PR- та пропагандистських технологій?
Пр15 "Основи технології масовокомунікативного впливу." (денна) 1. Що таке нові медіа? Які засоби комунікації складають це явище? 2. Якими є характерні ознаки нових медіа? 3. Якими є наслідки появи нових медіа для професійної журналістики?
Пр16 "Основи технології масовокомунікативного впливу." (денна) На конкретному відомому Вам історичному прикладі або прикладі із сучасного українського суспільства поясніть, як здійснюється проектування та зміна соціального простору. У Вашому прикладі, якою була / є мета використання цієї технології масового впливу? Наскільки успішно та за допомогою яких засобів вона досягнута / досягається?
Пр17 "Основи технології масовокомунікативного впливу." (денна) На конкретному відомому Вам історичному прикладі або прикладі із сучасного українського суспільства поясніть, як здійснюється проектування та зміна соціального простору. У Вашому прикладі, якою була / є мета використання цієї технології масового впливу? Наскільки успішно та за допомогою яких засобів вона досягнута / досягається?
Тема 7. Засоби і методи масовокомунікативного впливу
Лк7 "Засоби і методи масовокомунікативного впливу" Поняття про лінгвістику впливу. Основні мовні засоби впливу на аудиторію. Інформація, новина й повідомлення як засіб впливу. Методи нейролінгвістичного програмування та їх використання в масових комунікаціях. «Переписування історії» як метод масовокомунікативного впливу: особливості, приклади застосування. Пропаганда.
Пр18 "Засоби і методи масовокомунікативного впливу" 1. Що таке новина як засіб впливу? Чи можуть новини бути нейтральними? 2. Яким є співвідношення між фактом і повідомленням про нього? 3. Які особливості промивання мізків як методу масового впливу? 4. Якими за Г. Почепцовим є основні принципи промивання мізків? Поясніть кожен із них.
Пр19 "Засоби і методи масовокомунікативного впливу" (денна) 1. Що таке когнітивне реструктурування? За допомогою яких методів воно здійснюється? Наведіть приклади. 2. Якими є особливості та різновиди методу навішування ярликів? 3. Який із різновидів методу навішування ярликів є найбільш деструктивним? Чому?
Пр20 "Засоби і методи масовокомунікативного впливу" (денна) Аналіз кейсів. У матеріалах одного з електронних новинних видань знайдіть 2-3 приклади використання методу навішування ярликів (укажіть назву видання, назву матеріалу, дату публікації, посилання). Який різновид методу використано – позитивні чи негативні ярлики, індивідуальні чи групові? Оцініть, наскільки ефективно застосовано метод.

Пр21 "Тема 7. Засоби і методи масовокомунікативного впливу" (денна) 1. Якими методами впливу послуговується реклама? 2. Що таке нейролінгвістичне програмування? За допомогою яких прийомів воно здійснюється?
Пр22 "Засоби і методи масовокомунікативного впливу" (денна) 1. Різниця між лідером і масифікатором. Наведіть приклади з історії чи сучасних суспільних процесів. 2. Якими є мета та форми роботи просвітителя?
Тема 8. Ефективність та ефекти в масовій комунікації
Лк8 "Ефективність та ефекти в масовій комунікації" (денна) Міф як результат медійної діяльності. Психологічні ефекти масових комунікацій. Способи вимірювання ефективності масових комунікацій. Реципієнт як об'єкт масової комунікації.
Пр23 "Ефективність та ефекти в масовій комунікації" (денна) 1. Що називають ефективністю комунікації? 2. Коли ефективність ЗМК можна назвати високою, а коли низькою? 3. Що таке «полюс абсолютної ефективності ЗМК» та «полюс нульової ефективності ЗМК»?
Пр24 "Ефективність та ефекти в масовій комунікації" (денна) 1. За якими критеріями можна оцінити ефективність ЗМК? 2. У чому полягає різниця між ефективністю й дієвістю ЗМК? 3. Що називають ефектом масової комунікації?
Пр25 "Ефективність та ефекти в масовій комунікації" (денна) 1. Ефекти масової комунікації відповідно до класифікації Д. МакКуейла. 2. Які види ефектів масової комунікації виокремили С. Болл-Рокешо та М. де Флер?
Пр26 "Ефективність та ефекти в масовій комунікації" (денна) 1. У чому полягає сутність ефектів групування, довіри, ореолу, бумеранга та переконання? 2. За яких умов у реципієнта виникають ефекти праймінгу та культиватії? 3. У чому полягає ефект десенсибілізації? Наведіть приклади. 4. Якими є особливості масовокомунікативних міфів?
Пр27 "Ефективність та ефекти в масовій комунікації" (денна) Що таке масовокомунікативний міф? Як творяться міфи в сучасному комунікативному просторі? Наведіть приклади 3-4 сучасних українських масовокомунікативних міфів. Доведіть, що це саме міфи, а не установки чи стереотипи.
Тема 9. Масова комунікація як наука: етапи розвитку

Лк9 "Масова комунікація як наука: етапи розвитку" (денна) Етапи становлення науки про масову комунікацію: теорія кулі, модель обмеженого впливу, модель поміркованого впливу, модель сильного впливу. Вплив провідних наукових шкіл на розвиток науки про масову комунікацію (Віденський гурток, Франкфуртська школа, Британські культурні студії, психоаналіз, марксизм, біхевіоризм). Вітчизняна школа досліджень масової комунікації. Теоретичні погляди В. Різуна, В. Іванова, О. Холода, Ю. Фінклера, М. Бутиріної, Т. Кузнецової, Н. Зражевської.
Пр28 "Етапи розвитку масової комунікації" (денна) Етапи становлення науки про масову комунікацію (теорія кулі, модель обмеженого впливу, модель поміркованого впливу, модель сильного впливу).
Пр29 "Провідні наукові школи, їхній вплив на розвиток науки про масову комунікацію" (денна) Вплив провідних наукових шкіл на розвиток науки про масову комунікацію (Чиказька школа, Віденський гурток, Франкфуртська школа, Британські культурні студії, психоаналіз, марксизм, біхевіоризм, функціоналізм).
Пр30 "Провідні наукові школи, їхній вплив на розвиток науки про масову комунікацію" (денна) Вплив провідних наукових шкіл на розвиток науки про масову комунікацію (Чиказька школа, Віденський гурток, Франкфуртська школа, Британські культурні студії, психоаналіз, марксизм, біхевіоризм, функціоналізм).
Тема 10. Основні теорії масової комунікації
Лк10 "Основні теорії масової комунікації" (денна) Нормативні теорії преси. Теорії активної аудиторії. Культурологічні теорії масових комунікацій.
Пр31 "Основні теорії масової комунікації" (денна) Нормативні теорії преси. Структурно-функціональний підхід до аналізу масових комунікацій. Поняття "теорія". Співвідношення теорії й моделі комунікації. Шість нормативних теорій медіа за Д. Мак-Квейлом. Структура та функції комунікації за П. Лазарсфельдом і Р. Мертоном.
Пр32 "Основні моделі теорії масової комунікації" (денна) Структура та функції комунікації, визначені Г. Лассвеллом. Теорії активної аудиторії. Що таке когнітивний дисонанс? Культивация за Дж. Гербнером. Значення термінів «мейнстрімінг», «резонанс», «синдром злого світу».
Пр33 "Основні теорії масової комунікації" (денна) Типи інноваторів відповідно до теорії дифузії інновацій. Що таке спіраль мовчання? Хто складає тверде ядро відповідно до теорії спіралі мовчання? Новаторство теорії Г. М. Маклюєна: "гарячі" й "холодні" медіа. Погляди Н. Постмана на роль телебачення в сучасному світі.

Пр34 "Основні теорії масової комунікації" (денна) Характеристика поглядів Н. Постмана на роль телебачення в сучасному світі. Теорія медіазалежності. Поняття «порядок денний», вплив медіа на формування порядку денного.
Пр35 "Основні теорії масової комунікації" (денна) Поняття фрейму. Як здійснюється процес фреймінгу? Сутність ефекту праймінгу.
Тема 11. Моделі масової комунікації.
Лк11 "Моделі масової комунікації" Модель комунікації як трансмісії. Експресивна модель комунікації Дж. Кері. Моделі розголосу та рецепції.
Пр36 "Моделі масової комунікації" Модель комунікації як трансмісії (С. Чакотін, Р. Якобсон, К. Левін, двоступенева модель тощо).
Пр37 "Моделі масової комунікації." (денна) Експресивна модель комунікації (Дж. Кері). Моделі розголосу та рецепції.
Пр38 "Моделі масової комунікації." (денна) Моделі міфологічної комунікації (К. Леві-Стросс, Р. Барт, К. Юнг).
Пр39 "Моделі масової комунікації" (денна) Інші моделі комунікацій (А. Грамші, М. Бахтін, Ц. Тодоров, П. Бурдьє, П. Грайс, М. Фуко, Й. Гейзінга, Ж. Бодрійяр, Ж. Дерріда тощо).
Пр40 "Моделі масової комунікації." (денна) Інші моделі комунікації. Роль міфу (масовокомунікативного) в суспільстві (за К. Леві-Строссом, Р. Бартом, К. Г. Юнгом). Код і лексикод відповідно до семіотичної моделі У. Еко. Модель комунікації П. Грайса.
Тема 12. Напрями і методи досліджень масової комунікації
Лк12 "Напрями і методи досліджень масової комунікації" (денна) Поняття й пролемне поле онтології медіа. Поняття медіареальності. Погляди Н. Лумана на проблему медіареальності. Поняття про медіаекологію, особливості школи. Теорії медіаграмотності й медіаосвіти: спільне й відмінне. Поняття про медіафілософію, проблемне поле дисципліни.
Пр41 "Напрями й методи досліджень масової комунікації" (денна) Поняття про медіафілософію, проблемне поле дисципліни. Медіареальність.

Пр42 "Напрями й методи досліджень масової комунікації" (денна) Поняття про медіаекологію, особливості школи. Сутність і проблемне поле медіаекології за Н. Постманом. Завдання медіаекології на мікро-, мезо- та макрорівні.
Пр43 "Напрями і методи досліджень масової комунікації" (денна) Теорії медіаграмотності й медіаосвіти: спільне й відмінне. П'ять сходинок навчання медіаграмотності.
Пр44 "Напрями і методи досліджень масової комунікації" (денна) Критерії науковості знань. Сутність поняття «метод», основні методи досліджень масової комунікації.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН2	Лекційне навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Кейс-орієнтоване навчання

Лекції покликані дати розуміння феноменів масової комунікації та масової інформації; ознайомити з технологіями виробництва, зберігання та поширення масової інформації; розкрити поняття професійного комуніканта та професійного мовлення; дати розуміння феноменів маси та масової культури; деталізувати технологію масового впливу на аудиторію; ознайомити з історією науки про масову комунікацію. Практико-орієнтоване та кейс-орієнтоване навчання дозволить розвинути практичні навички розрізняти учасників масовокомунікативних процесів за функціями, завданнями, засобами діяльності тощо; визначати ступінь ефективності масової комунікації. Навчання на основі досліджень формує здатність виконувати зіставний аналіз теорій масової комунікації; аналізувати використання методів масовокомунікативного впливу в сучасному інформаційному просторі.

У процесі навчання створюються умови для виявлення та розвитку індивідуальних особливостей студента, зокрема «soft skills», які можуть стати в пригоді в подальшому навчанні, в приватному житті та професійній діяльності. Зокрема, навички управління інформацією та критичного мислення, що складаються з вмінь аналізувати, знаходити, оцінювати й генерувати інформацію. Навички комунікації формують інтерактивні лекції, участь у дискусіях на практичних заняттях, групова взаємодія.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка курсової роботи
НД2	Інтерактивні лекції
НД3	Виконання практичних завдань

НД4	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
-----	--

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Обговорення та взаємооцінювання дискусійних питань на лекціях.	До лекційного заняття з відповідної теми	MIX
МФО2 Проміжне оцінювання виконання індивідуального пошуково-дослідницького завдання (підготовка, презентація, захист)	Підготовка й презентація дослідницьких завдань.	До практичного заняття з відповідної теми	MIX
МФО3 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Обговорення та презентація групових творчих та дослідницьких робіт на практичних заняттях.	До практичного заняття	MIX
МФО4 Проміжне оцінювання виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Виконання практичних завдань	До практичного заняття з відповідної теми	MIX

МФО5 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Проміжний модульний контроль	У день складання	МІХ
---	------------------------------	------------------	-----

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Написання та захист курсової роботи			
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен			
МСО4 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Аналіз та обговорення кейсів з медій. Підготовка власного матеріалу.	До практичного заняття з відповідної теми	На занятті, МІХ
МСО4 Звіт за результатами виконання практичних робіт	Виконання практичних завдань. Відповіді на питання теоретичного блоку.	До практичного заняття з відповідної теми.	На занятті, МІХ
МСО5 Проміжний модульний контроль у формі тестування	Тестування з теоретичного курсу за перший семестр.	У день складання	МІХ

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	100 балів	
МСО4. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	20	
	20	Ні

МСО4. Звіт за результатами виконання практичних робіт		60	
	20x3	60	Ні
МСО5. Проміжний модульний контроль у формі тестування		20	
		20	Ні
Другий семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен		40	
		40	Ні
МСО4. Звіт за результатами виконання практичних робіт		60	
		60	Ні

Курсова робота:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Другий семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Написання та захист курсової роботи		100	
		100	Ні

Протягом вивчення курсу оцінюються звіти за результатами виконання індивідуальних і групових практичних робіт. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Умовою допуску до атестації є виконання не менше 60% завдань. Форма проміжного оціювання у першому семестрі - заліковий тест. У другому семестрі - іспит (у формі тестування на платформі МІХ).

Курсова робота розміщується студентом на платформі МІХ за розділами. Кожен розділ роботи оцінюється окремо. Оформлення (титульний аркуш, зміст) - 10 балів. Вступ - 15 балів. I розділ - 20 балів. II розділ - 30 балів. Висновки - 15 балів. Оформлення списку використаних джерел - 10 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Trenholm, S. Thinking through communication: A text for the beginning course inhuman communication (9th ed.). Routledge.Wood, J. T. (2020).

2	Communication mosaics: Communication: The – fundamentals for –professionals (8th edition). Cengage Learning. Principles and Theories of Communication. Available from : https://www.researchgate.net/publication/382848751_Principles_and_Theories_of_Communication [accessed Nov 09 2024].
3	Українська інформаційна безпека: філологічний складник [Електронний ресурс] = Ukrainian Information Security: Philological Component : монографія / І. Р. Жиленко, А. Г. Ярова, С. Бреннер та ін. ; за заг. ред. Садівничого. — Суми : СумДУ, 2024. — 180 с.
Допоміжна література	
4	Квіт, С. Масові комунікації [Текст] / С. Квіт. — 2-е вид., випр. і доп. — К. : Києво-Могилянська акад., 2018. — 352 с. + Гриф МОН. — (Могилянський підручник).
5	19. Холод О. М. Постулати соціального інжинірингу (або специфіка формування концепцій соціального інжинірингу, соціальних комунікацій і комунікаційних технологій у працях Г. Почепцова, В. Різуна й О. Холода) [Електронний ресурс] / О. М. Холод // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. — 2016. — № 4. — С. 28–39. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2016_4_7 .
6	4292 Методичні вказівки до лекційних, практичних занять і самостійної роботи з дисципліни "Теорія масової комунікації та інформації" [Текст] : для студ. спец. 6.061 "Журналістика" денної та заочної форм навчання / О. М. Євтушенко. — Електронне видання каф. Журналістики та філології. — Суми : СумДУ, 2017. — 31 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
7	Зражевська Н. І. Нові медіа і нові форми комунікації в медіакультурі [Електронний ресурс] / Н. І. Зражевська // Current issues of mass communication. — 2013. — Issue 14. — С. 70–75. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmk_2013_14_16

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
Модуль 1. Поняття про масову комунікацію												
1	Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Масова інформація та масова комунікація.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
3	Типи комунікантів у масовій комунікації	10	8	2	6	0	2	0.5	1.5	0	0	0
4	Поняття мас у зарубіжній та українській науці	10	8	2	6	0	2	0.5	1.5	0	0	0
Модуль 2. Технології впливу на маси												
1	Масовий вплив як комунікаційний процес.	10	8	2	6	0	2	0.5	1.5	0	0	0
2	Основи технології масовокомунікативного впливу.	15	12	2	10	0	3	0.5	2.5	0	0	0
3	Засоби і методи масовокомунікативного впливу	15	12	2	10	0	3	0.5	2.5	0	0	0
4	Ефективність та ефекти в масовій комунікації	15	12	2	10	0	3	0.5	2.5	0	0	0
Модуль 3. Дослідження масової комунікації												
1	Масова комунікація як наука: етапи розвитку	10	8	2	6	0	2	0.5	1.5	0	0	0
2	Основні теорії масової комунікації	15	12	2	10	0	3	0.5	2.5	0	0	0
3	Моделі масової комунікації.	15	12	2	10	0	3	0.5	2.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	Напрями і методи досліджень масової комунікації	12.5	10	2	8	0	2.5	0.5	2	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
2	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
2	інші індивідуальні завдання	94	0	0	0	0	94	0	0	0	0	94
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>300</i>	<i>112</i>	<i>24</i>	<i>88</i>	<i>0</i>	<i>188</i>	<i>6</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>36</i>	<i>124</i>

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
заочна форма навчання												
Модуль 1. Поняття про масову комунікацію												
1	Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Масова інформація та масова комунікація.	5	2	2	0	0	3	3	0	0	0	0
2	Природа і структура комунікативного процесу. Форми, формати і види масової комунікації	7.5	0	0	0	0	7.5	7.5	0	0	0	0
3	Типи комунікантів у масовій комунікації	10	4	2	2	0	6	5.5	0.5	0	0	0
4	Поняття мас у зарубіжній та українській науці	10	4	2	2	0	6	5.5	0.5	0	0	0
Модуль 2. Технології впливу на маси												
1	Масовий вплив як комунікаційний процес.	10	2	0	2	0	8	7.5	0.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2	Основи технології масовокомунікативного впливу.	15	4	2	2	0	11	10.5	0.5	0	0	0
3	Засоби і методи масовокомунікативного впливу	15	4	2	2	0	11	10.5	0.5	0	0	0
4	Ефективність та ефекти в масовій комунікації	15	0	0	0	0	15	15	0	0	0	0
Модуль 3. Дослідження масової комунікації												
1	Масова комунікація як наука: етапи розвитку	10	0	0	0	0	10	10	0	0	0	0
2	Основні теорії масової комунікації	15	0	0	0	0	15	15	0	0	0	0
3	Моделі масової комунікації.	15	4	2	2	0	11	10.5	0.5	0	0	0
4	Напрями і методи досліджень масової комунікації	12.5	0	0	0	0	12.5	12.5	0	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
2	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
2	інші індивідуальні завдання	94	0	0	0	0	94	0	0	0	0	94
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>300</i>	<i>24</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>0</i>	<i>276</i>	<i>113</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>36</i>	<i>124</i>